

BEKEERD
MARKA

WIE DE
HOED
PAST

Geen hoedenhoofd? U heeft gewoon de juiste hoed nog niet gevonden. Eén bezoek aan het atelier van hoedenmaakster Berry Rutjes en u bent bekeerd.

TEKST *Simone van Heiningen*
FOTOGRAFIE *Graciela Rossetto*

Met de klok mee: Exclusief kant wordt met de hand bewerkt. Collectie met Venetiaanse linten uit het verleden, geïnspireerd op de aanlegpalen voor de gondels in de Venetiaanse wateren. Pronkstukken met Caovilla's typerende krul rond enkel en onderbeen. Rode feest schoenen wachten in de fabriek op het volgende stadium. Ook de Venetiaanse gondels vormden voor Rene Caovilla een inspiratiebron. **Linkerpagina:** Kleurrijke stenen en kristallen worden in patronen geplaatst om vervolgens op de schoenen met de hand bevestigd te worden.

Met de klok mee: Pumps voorzien van kant halverwege het ambachtelijk proces. Venetiaanse aanmeringspalen die ooit een volledige collectie inspireerden. Rene Caovilla's initialen vormen de deurknop tot de fabriek. **Rechterpagina:** Uitgestalde edelstenen om toegepast te worden op de elegante muiltjes.

‘Trek een simpel zwart jurkje aan. Zet steeds een andere hoed op en het effect is enorm.’ Berry Rutjes verwoordt kort maar krachtig de impact van een mooie hoed. En ze heeft gelijk. Een hoed is niet alleen maar de kers op de taart, het detail wat een outfit af maakt. Een hoed kan een outfit op zich zijn. We hebben het hier natuurlijk niet over een fabrieksexemplaar, wat u op een donderdagmiddag even achteloos bij de kassa van een warenhuis afrekent. Berry's hoeden zijn handwerk: ambachtelijk, kunstzinnig, met een eigenzinnige blik en een forse dosis liefde gemaakt. In haar showroom staan talloze modellen uitgestald, om heel erg hebbertig van te worden maar toch vooral ‘ter inspiratie’. Want maatwerk is het trefwoord. Niet alleen letterlijk – niets is zo vervelend als een te grote of, erger nog, te kleine hoed – maar ook qua kleuren, vormen, versieringen en dergelijke. Al dat fraais wordt geboren in haar atelier, het voormalige was-hok van een prachtig Gouds grachtenpand waarin Berry op-groeide en sinds twee jaar weer woont en werkt. Dat atelier is een bescheiden ruimte, waar op een mooie oude tegelvloer rolkasten vol kleurige materialen staan. ‘Kijk nou,’ zegt Berry en wijst naar de volle planken, ‘dat is toch gewoon een snoepwinkel?’ Aan de wanden hangen foto's, die inspireren of haar werk tonen. Modellen op de catwalk, in creaties van bekende ontwerpers – van Marlies Dekkers tot Michael Barnaart van Bergen – en getooid met Berry's hoeden. Hier en daar zien we

wat foto's van particuliere klanten, waaronder hoofden die ook wel eens een kroon of tiara dragen. Dat Berry bijvoorbeeld de hoed ontwierp die prinses Máxima in 2008 droeg tijdens Prinsjesdag, is inmiddels een publiek geheim. Maar verder houdt zij, begrijpelijkerwijs en chique, de lippen op elkaar. ‘Een klant is een klant, wie zij ook is.’

Spierballen

Uit een van de kasten pakt Berry een ‘cloche’ van haarvilt. Dat is de basis: een vormeloze ronde zak, beter kunnen wij het niet beschrijven. Heeft de ‘zak’ al een soort rand, dan heet deze basisvorm een ‘capellino’. Ook een hoed van het kostbare parasisal begint zijn leven als zo'n cloche of capellino; alleen sinamay, een luchtig weefsel van ananasvezels, wordt gekocht in rollen. Het parasisal en sinamay verft Berry desgewenst op kleur. Boven een stomend fluitketeltje wordt de viltten cloche vochtig gemaakt en vervolgens van ‘appret’, een soort stijfjel, voorzien. Een tweede stoomsessie maakt de cloche rekbaar, plooibaar, kneedbaar. Uit een kast in de zitkamer – ‘we wonen hier tussen het werk’ – wordt een van de vruchtenhouten mallen gepakt, om de ‘bol’ van de hoed te maken. De vochtige cloche wordt over de mal getrokken en dat kost kracht. ‘Ik heb spierballen!’, lacht Berry. Want hoe strakker je het vilt over de mal trekt, des te beter behoudt het na drogen zijn vorm. Wanneer Berry de bol omdraait om aan de onderzijde het vilt »

‘We hebben
ogen in
onze vinger-
toppen’

‘We hebben ogen in onze vinger-toppen’

Met de klok mee: Caovilla's logo in de hiel. Een kijkje in de fabriek. Met de hand worden de kristallen en edelstenen verder op het leer bevestigd. **Linkerpagina:** Alle Caovilla schoenen zijn voorzien van een glamuereus zilveren onderzijde.

naar binnen te slaan en op te spannen met punaises, ontstaan daar allemaal plooitjes. ‘Het verdelen van die plooitjes vergt echt gevoel voor het materiaal. Mijn modeopleiding komt bij dit soort dingen van pas. Denk aan een pofmouwje. Daar moet je ook weten hoe je de plooitjes verdeelt.’ Terwijl de cloche droogt – en zoon Sebastian (11) een boterham geserveerd krijgt – krimpt het vilt en komt daarvoor superstrak tegen de mal te liggen. Dan gaat er nog even het stoomstrijkijzer overheen en met een speciale borstel worden de vezels gladgestreken. Kleine pluisjes vliegen in het rond en Berry pakt er proestend direct de stofzuiger bij. Dat doet ze overigens niet vanwege het niesen. ‘Die pluisjes blijven overal kleven. Ga je vervolgens met een andere kleur materiaal aan de slag, dan krijg je vlekken.’ Het maken van de rand van een hoed verloopt volgens hetzelfde procedé als dat voor de bol. Uiteindelijk worden de punaises en de mal verwijderd, het teveel aan materiaal wordt weggeknipt en de bol wordt aan de rand genaaid. Binnenin, in de ‘entree’ van de hoed, komt rondom een rand van ribsband. ‘Ik gebruik alleen ribsband met een hoog percentage katoen. Dat draagt echt zoveel prettiger.’

Hopen op regen

Zelf gaat zij de deur niet uit zonder hoed. Favoriet is een vilt exemplaar met een soort panterprint. Voor een echte hoosbui blijkt zo’n vilthoed bij navraag niet geschikt.

‘Nee,’ zegt Berry stellig. ‘In de regen draag je een regenhoed.’ En laat Berry nu een prachtige collectie regenhoeden maken. Zo vrolijk, je zou bijna hopen op een bui. Een mooie vilthoed voor de winter, een regenhoed voor natte dagen, een luchtig parasal exemplaar voor de zomer... een hoed is er niet alleen voor rouwen of trouwen. ‘Ik ben zo blij dat het dragen van een hoed, ook bij jonge meiden, weer helemaal in is.’ Want op een dag promoveert zo’n jonge meid haar H&M-hoofddekkel wellicht tot een echte ‘Berry Rutjes’. Bij Berry wordt de prijs van een hoed voor een groot deel bepaald door wat we maar even oneerbiedig ‘de versiering’ zullen noemen. Bloemen van wilde zijde, katoen of organza, sierlijke veren van Lady Amherst-fazanten of zo ‘Hollywood diva’ maraboe-veren: Berry heeft ze in allerlei kleuren of kleurt ze zelf. Dat maken van die bloemen is ongelooflijk arbeidsintensief. Zelfs de stampers en meeldraadjes zijn grotendeels zelfgemaakte mini-kunstwerkjes. ‘Ik heb er niet altijd het geduld voor,’ zucht Berry. ‘Maar als Erkend Leerbedrijf voor MBO en HBO, al twintig jaar, heb ik gelukkig een stagiaire die dat geduld wel heeft. En zo leert zij bij mij het vak.’ Zelf volgde zij, na haar modeopleiding in Nederland, allerlei deeltijdopleidingen aan het London College of Fashion. En nu deelt zij haar ervaring en kennis graag met anderen. Iedereen mag een kijkje in de keuken nemen, Berry is gastvrij, enthousiast en een open boek. Behalve over die gekroonde hoofden dan... www.berryrutjes.com